

Kepan lausunto Valtionvarainvaliokunnalle 24.6.2015

Kuulemisen aihe: Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2015 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 9/2015 vp).

Erityisesti: Päästöoikeuksien huutokauppatuloja ei ohjata vuoden 2015 toisessa lisätalousarvioesityksessä ilmastorahoitukseen eikä kehitysyhteistyöhön. Miten tämä vaikuttaa kehitysyhteistyöhankkeiden ja jo tehtyjen sitoutumisten toteuttamiseen?

Kiitämme valtiovarainvaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi Suomen EU:n päästöoikeuksien huutokaupasta saamien tulojen ohjaamiseen liittyen.

Pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa (Liite 6, sivu 32) ja ulkoasiainvaliokunnan 23.6.2015 kuulemisen pöytäkirjassa mainitaan, että vuoden 2016 alusta lähtien päästöhuutokauppatulot tullaan suuntaamaan kansainvälisten kehitys- ja ilmastotoimien sijaan muualle. Hallitusohjelmassa (sivu 23) esitetään näiden rahojen suuntaaminen päästökaupan epäsuorien sähkönhintavaikutusten kompensatiojärjestelmään.

Valtiovarainvaliokunnan esittämä kysymys kyseisten tulojen ohjaamisesta pois ilmasto- ja kehitysrahoituksesta jo tämän vuoden alusta lähtien on tässä valossa hämmentävä ja huolestuttava aloite.

Päästökauppatulojen ohjaaminen teollisuudelle johtaa nurinkurisesti päästökaupan alkuperäisen tavoitteen, eli päästöjen vähentämisen, vesittymiseen.

Kepan näkemyksen mukaan ilmastorahoituksen tulisi olla annettujen lupausten mukaisesti **uutta ja erillistä** kehitysyhteistyörahoitukseen nähden. Suomen osuus kansainvälisistä ilmastorahoitussitoumuksista on vuoteen 2020 saakka yhteensä noin 70-200 miljoonaa euroa vuodessa. Tätä ei tule laskea osaksi kehitysrahoituksesta annettua 0,7 prosentin bruttokansantulo-osuustavoitetta. Suomen jo aiemmin tekemä päätös tehdä näin on mielestämme erittäin valitettava.

Päästöhuutokauppatuloilla on tilkitty kehitysyhteistyöleikkausten 0,7 % -lupauksellemme aiheuttamaa vajetta, ja niiden ohjaaminen kehitys- ja ilmastotoimiin on tästä näkökulmasta ollut erittäin tarpeellista, yllämainitusta rahoituslupausväärityksestä huolimatta. Juuri julkistetut 43 prosentin kehitysyhteistyöleikkaukset korostavat päästöhuutokauppatulojen tarvetta entisestään - niiden ohjaaminen toisaalle heikentää huomattavasti tilannetta, jossa kehitysrahoituksen BKTL-osuutemme on laskemassa 0,35 prosenttiin.

Kansainvälisen ilmastopöytäkirjan syntymisen tiellä on muutamia kynnyksikysymyksiä, joista suurimpiin lukeutuu teollistuneiden maiden ilmastorahoitus kehitysmaille. Jos kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaus ja mahdollinen päästöhuutokauppatulojen poisohjaaminen johtaa Suomen vetäytymiseen ilmastorahoitusvastuustaan, tulee tämä heijastumaan joulukuussa Pariisissa käytävien ilmastoneuvottelujen valmisteluprosessiin ja lopputulokseen.

Suomi on saanut päästöhuutokauppatulojen ohjaamisesta kehitys- ja ilmastotoimiin

aiheellisia kehuja - juuri tämänkaltaisia innovatiivisia rahoituslähteitä köyhyyden poistaminen ja ilmastonmuutoksen torjuminen edellyttävät. Niin kehitysyhteistyöleikkaukset kuin mahdollinen päästöhuutokauppatulojen ohjaaminen pois kehitys- ja ilmastotoimista tulevat vesittämään Suomen maineen luotettavana toimijana globaalien haasteiden ratkaisemiseksi. Maineriskien lisäksi **rahoitusleikkauksista ja rahoituksen uudelleenohjaamisesta päätettäessä on ennen kaikkea huomioitava se, että laskun näistä päätöksistä maksavat maailman kaikkein köyhimmät ja heikoimmassa asemassa olevat ihmiset.** Kouluja jää käymättä ja rokotteita saamatta - ihmisten elämän edellytykset heikkenevät esimerkiksi niillä alueilla, jotka jo nyt kärsivät ilmastonmuutoksen vaikutuksista eniten.

Suomen tulee:

- Ohjata vuoden alusta kerääntyneet päästöoikeuksien huutokaupasta saadut tulot kansainvälisiin kehitys- ja ilmastotoimiin.
- Ohjata jatkossakin EU:n päästöoikeuksien huutokaupasta saadut tulot kansainvälisiin kehitys- ja ilmastotoimiin.
- Tehdä ilmastorahoituksesta antamiensa sitoumusten mukaisesti aidosti uutta ja lisäistä.
- Pitää leikkauksista huolimatta kiinni hallitusohjelmaan kirjatusta tavoitteestaan saavuttaa 0,7 % bktl-osuus kehitysrahoituksessa ja tehdä viipymättä sitova suunnitelma tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Lisätiedot

Jonas Biström

Kehityspoliittinen asiantuntija

jonas.bistrom@kepa.fi

+358 50 317 6686

Kepa on yli 300 kansalaisjärjestön kattojärjestö ja globaalien kehityskysymysten asiantuntijajärjestö.

Elimäenkatu 25–27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584 233 | info@kepa.fi

kepa.fi